

Vändra Lasteaed koondub Mürakaru majja

Alates 4. maist töötab Vändra Lasteaias ainult Mürakaru maja. Rukkilille majas algavad ulatuslikud renoveerimis- ja ehitustööd. Tegemist on Põhja-Pärnumaa valla tänavuse suurima investeerimisprojektiga. Kogu ümberehitus läheb maksma 840 000 eurot, millest 208 000 on Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) toetus.

Mürakaru õuel lammutas ettevõtja ja vallavolikogu liige Tiit Soosaar omal kulul vana, lastele juba ohtlikuks muutunud paviljoni ja tasandas maapinna. Praegu kaitseb seal vastkülvatud muruseemet punane piirdelint. Kogu lasteaia territooriumile ehitatakse uus piirdeaed, mille valmimistähtaeg on 4. mai. Enne kogu lasteaia ühte majja kolimist paigaldatakse uued elektrikilbid. Kogu maja elektrisüsteemi väljavahetamine lükkub edasi, selleks korraldatakse uus riigihange.

Õie Kuusk

Neil päevil me räägime...

Juba kuus nädalat oleme me talunud midagi sellist, mida varem pole olnud. Isegi kõige vanemad elanikud ütlevad, et ei tea või ei mäleta sellist olukorda.

Mis see Corona-19 siis ikkagi on? Kui keegi täpselt teaks, siis oleks kindlasti ka neid, kes teaksid, mida teha ja kuidas sellest kaotusteta lahti saada.

Täiesti juhuslikult juhtusin 27. märtsil kuulama Vikerraadiost Eero Epner lühijuttu "Eesti koroonavastu", mida lugus Juhan Ulfsak. See on lugu sellest, kuidas me elame ajastul, mil kriisi ei põhjusta ainult katastroofid, vaid rohkem kui kunagi varem see, kuidas me neid mõistame ja nendest räägime.

Algul mõtlesin, et see on mingi kuuldemäng, mitte meie elu reaalsus täna. Ma vajusin mõttesse ja ei reageerinud tükk aega mitte millelegi. Olin juba 10 päeva kodukontoris töötanud ja nüüd järsku olin ma hirmul. Samal päeval tuli veel teine osa ja 18. aprillil oli eetris uus lugu – haiglatöötajate võitlusest eesliini, pealkirjaga „Nemad kaitsevad meid“.

Ma ei suuda ümber jutustada seda, millest neis räägitakse, ega kirjeldada seda tunnet, mis mind valdas, kui neid kuulasin, ja seepärast palun teid, kuulake neid ise. Need kõik on järelkuulataavad, need on meie igapäevasest elust täna ja meie eesliini töötajatest.

Neil päevil me räägime eriolukorrast, me räägime koroonasse haigestunute arvust, me räägime elust ja surmast. Ka meie vallas on haigestunuid, on karantiinis olijaid ja terveks saanud. Te olete kinni oma kodudes, peate toime tulema korraga erineva tööpäeva, kaugtöö ja pereeluga. Lapsed peavad kohanema kodus õppimisega ja on oma tegemistes piiratud.

„Piirangute kehtestamine on lihtne ja see sai Eestis tehtud hästi. Taaskäivitamine on mitu korda keerulisem ja see ei käi ühe raksuga, sest muidu oleme mudas. Koroonaepeemias ei tea mitte keegi maailmas õiget järjekorda ega seda, kui palju tohib iga kraani avada, sest mitte kellelgi ei ole kogemusi, kuidas uut viiruspuhangut vältida. Lähiajal peame olema rahul vastusega „Ei tea“ ka piirangute osalise leevendamise kohta. Mismoodi saab kriisist väljuda, kui epideemia on Eestis hapras tasakaalus tervishoiu võimekusega ja majanduslangus alles algab,“ nii kirjutab Taru Ülikooli tervishoiukorralduse professor Raul-Allan Kiivet.

Head Põhja-Pärnumaa elanikud, pidage vastu sellele kriisi kommunikatsiooni üleküllusele, uskuge, et varsti läheb paremaks. Eriolukorra valitsuskomisjon kiitis juba heaks kriisist väljumise strateegia kava, mis päev-päevalt muutub konkreetsemaks koos kehtima jäävate nõuetega.

Kriis, mis on lõõnud segi meie päeva-, nädala- ja kuuplaanid ei ole veel läbi, mistõttu ma palun teid – isegi siis, kui lubatakse, väljume kodudest samm-sammult.

Aga kõigele vaatama kutsun teid reageerima meie keskkonnaspetsialisti üleskutsele „Lööme oma valla läikima ja lille“ kõikides külates ja alevites omaeneste kätega.

Põhja-Pärnumaa
vallavanem Jane Mets

ERIOLOUKORRAS Suuretamme ratsatalus

Suuretamme ratsatalu perenaine, Vändra Ratsaspordiklubi (Vändra RSK) juhatusel liige ja treener Maila Kukk tunnistab, et eriolukord on muutnud tema elu kardinaalselt. Kui tavaolukorras toimetavad talus igapäevaselt noored ratsasportlased – hoolitsevad hobuste eest, treenivad, valmistuvad eelolevateks võistlusteks, siis praegu on 30 hobusega tegelemine ainult perenaise ja talle abiks tulnud tütre Kati õul. Vaatamata sellele, et Tori koolis, kus Maila õpetab 4.-6. klassi õpilastele hobumajandust, küll praegu tunde ei toimu, ega Tori Hobusekasvanduses treeninguid, on igapäevaelu pingeline. Selleks, et leib lauale tuua, käib treener lisaks päeviti metsa istutamas. Kahel rindel tegutsedes algavad tööpäevad varavalges ja lõpevad hilistel õhtutundidel.

„Keerulises olukorras peavad treenimist jätkama ka hobused, antud hetkel, kus Eesti sportlastel on treenimisvõimalused äärmiselt piiratud, on veel rühm sportlasi, kes vajavad erilist tähelepanu – need on ratsaspordiga tegelevad hobused. Ka kriisiolukorras on meie prioriteet hobused ja nende heaolu. Ratsaspordihobust pole võimalik talli seisma jätta – lisaks toidule ja hoolitsemisele peab ta saama ka liikuda. Hobusel pole võimalik harjutusi lihtsalt latris teha või terviserajale lippama minna. Tipphobustele on väga oluline igapäevane treenimine, muidu tuleb noorte hobustega alustada jälle algusest. Samas ka võistluspraktika, kuid sellest pole praegu juttugi. Meil olid selleks aastaks suured plaanid mitmetel rahvusvahelistel võistlustel osalemiseks, aga need jäävad ilmselt ilusateks unistusteks,“ tunnistab treener.

Õie Kuusk

Marika Ruberg toob järjekordse paki ukse taha riulisse ja näitab kasti, kuhu võib panna tagastatavad raamatud.

Põhja-Pärnumaa raamatukogudes saab kontaktivabalt teavikuid laenutada

Alates 1. aprillist alustasid Põhja-Pärnumaa Raamatukogu ja tema haruraamatukogud raamatute ja ajakirjade kontaktivaba laenutamist seoses koroonaviiruse levikust tuleneva eriolukorraga.

Kontaktivaba laenutamine tähendab, et laenutada saab ettetellimisel kas telefoni ja e-maili teel või URRAMIS broneerides. Raamatute kättesaamine toimub väljaspool raamatukogu ruume. Raamatukogu ruumidesse klient ei sisene.

LAENUTAMINE TOIMUB:

- Vändra Raamatukogus E-R kell 11-15
- Pärnu-Jaagupi haruraamatukogus E-R kell 11-16
- Vahenurme haruraamatukogus T kell 10-17, K kell 11-18
- Vihtra haruraamatukogus T-R kell 11-16
- Suurejõe haruraamatukogus N kell 10-14
- Kaisma haruraamatukogus T, K kell 10-16
- Völdula haruraamatukogus N kell 14-16
- Tootsi haruraamatukogus T ja N kell 11-15
- Libatse haruraamatukogus E ja N kell 10-17

Kontaktivaba laenutamise põhitõed klientidele:

- Palume enne e-kirja saamist või raamatukoguhoidja telefonikõnet raamatute järele mitte tulla.
- Raamatukogusse sisse ei pääse – raamatute väljastamine toimub kontaktivabalt selleks ettenähtud kohas.
- Raamatud pakitakse kilekotti, millele kirjutatakse lugeja nimi.
- Raamatud asuvad välisukse taga laual, toolil või riulil ja laenutaja ei tohi puutuda välisust ega uksele ning jälgib inimeste vahel 2-meetrise vahemaa hoidmise nõuet.
- Lastele saavad teavikuid reserveerida ja laenutada vanemad.
- Enne eriolukorra lõppemist riigis raamatuid tagasi tooma ei pea, isegi mitte siis, kui tagastustähtaeg on saabunud. Soovi korral võib raamatud jätta raamatukogu tagastuskasti Vändras ja Pärnu-Jaagupis. Ohutuse tagamiseks jäävad tagastuskasti toodud raamatud lugeja kontole veel kolmeks päevaks n-ö karantiini, vältimaks nende kiiret jõudmist uue lugejani.
- Päringutele vastame telefoni ja e-posti teel.
- Probleemide ja küsimustega pöörduge tel 5884 4686. Raamatutele järele tulles pidage kinni Terviseameti juhistest!

Kuna kehtib eriolukord, siis võib info kontaktivaba laenutamise kohta kiiresti muutuda, palun jälgige raamatukogude teateid – kodu- ja Facebooki lehti.

Raamatukogude kontaktid:

- Vändra Raamatukogu – tel 449 5936, raamatukogu@pparnumaa.ee
- Pärnu-Jaagupi haruraamatukogu – tel 44 94 248, parnu-jaagupi@pkr.ee
- Libatse haruraamatukogu – tel 44 59 475, libatse@pkr.ee
- Vahenurme haruraamatukogu – tel 44 94 710, vahenurme@pkr.ee
- Vihtra haruraamatukogu – tel 44 93 736, vihtra@pkr.ee
- Suurejõe haruraamatukogu – tel 5171826, suurejoe@pkr.ee
- Kaisma haruraamatukogu – tel 44 95 565, 52 55 481, kaisma@pkr.ee
- Völdula haruraamatukogu – tel 44 93 315, voidula@pkr.ee
- Tootsi haruraamatukogu – tel 44 68 495, tootsi@pkr.ee

NB! Laenutamist ei toimu Pärnjõe haruraamatukogus, kuna see asub kortermajas ning maja elanike ja laenutajate turvalisuse huvides ei saa seal kontaktivaba laenutust teostada.

Täname kliente mõistva suhtumise, teavikute kättesaamise aegadest korrektse kinnipidamise ja lugemishuvi eest!

Monika Jõemaa
Põhja-Pärnumaa Raamatukogu direktor

Kuu aega eriolukorras

Eriolukord ja sellest tulenevad piirangud on meie igapäevast elu mõjutanud juba üle kuu aja. Koroonaviiruse leviku tõttu on tavapärane elustiil muutunud oluliselt pea kõikides eluvaldkondades. Ka sotsiaaltöös on tavapärane inimestega näost näkku suhtlus kolinud üle veebikeskkonda ja telefonivestlustele. Uue töökorraldusega on pidanud nii lastekaitse spetsialistid kui ka sotsiaaltöötajad kiiresti kohanema, sest sotsiaaltöö ja sotsiaalse osutamise ei saa kindlasti katkeda. Seda tuleb lihtsalt korraldada muul viisil.

Märtsis muutus eriolukorra kehtestamisega oluliselt ka koduteenuste osutamine ja hooldekodude töö. Koduteenust osutatakse jätkuvalt, kuid vähendatud mahus. Kui varasemalt abistati inimesi eluruumide korrastamisel jms, siis eriolukorras tagatakse inimestele ravimite ja toidu koju toomine. Muud tegevused on jäänud ootele. Piirangud koduteenusele seadsime eesmärgiga vähendada viiruse levikut ning kaitsta nii kodudes olevaid eakaid kui ka hooldustöötajaid.

Samuti on ootel mitmete projektide tegevused – „Kodud tuleohutuks“, „Puuetega inimeste eluruumide kohandamine“, „Isikukeskse erihooldekande teenusmudeli rakendamine kohalikes omavalitsustes“. Loodame, et õige pea saame nende projektitegevustega edasi minna ning inimesed saavad reaalse abi kätte.

Eriolukord on üsna pea peale keeranud hooldekodude elu. Väga pingeline periood on olnud nii hooldealustel kui ka hooldekodu personalil. Ööpäevaringsel erihooldusteenusel ja üldhooldusteenusel viibivatel hooldealustel on keelatud lahkuda hooldekandeesutuse territooriumilt kuni eriolukorra lõppemiseni. Selline liikumispiirang on tekitanud pingeid paljudel hooldealustel ja ka personalil, kes annab reeglite täitmisel endast parima. Asutused on teinud ettevalmistusi olukorraks, kui keegi hooldekodust peaks nakatuma koroonaviirusesse. Varutud on piisaval hulgal isikukaitsevahendeid ning läbi on mõeldud erinevad lahendused nakatumise korral.

Terve selle kuu vältel on sotsiaalvaldkonnas suureks toeks olnud Päästeameti Pärnu-Jaagupi ja Vändra komandode juhid. Täname neid toetuse eest!

Samuti oleme väga tänulikud kõikidele hooldekandeesutuste juhtidele ja personalile, kes oma igapäevast tööd on teinud ja andnud endast parima kriisiolukorras!

Hoolime endast, oma lähedastest ning käitume jätkuvalt vastutustundlikult!

Anneli Kaljur
Põhja-Pärnumaa valla
sotsiaalosakonna juhataja

Kutsume märkama valla heakorra murekohti!

Praegu eriolukorras olles teeme me suuremaid korrastustöid oma kodudes, aga kutsume üles vaatama suuremalt enda ümber ringi ja märkama ka seda, mis riivab silma valla heakorras. Hea vallaelanik, palun anna teada, millised vallale kuuluvad paigad vajaksid korrastamist nii alevites kui külates. Kaardistame need kohad ära ja jõudumööda saame neid ka korrastama hakata. Hetkel kahjuks küll mitte suuremate talgute korras, aga järgides eriolukorra 2+2 nõuet on võimalus paarikaupa siiski värskes õhus viibides üht-teist ka korda teha.

Mõnedest paikadest oleme juba teadlikud. Üheks selliseks on Koidula plats. Ka aiandus- ja mesindusseltsi liikmed on meile teada andnud Vändra alevi murekohtadest. Samuti on mõned vallakodanikud andnud teada ebaseaduslikest väikestest prügilatest Vändra alevis Vana tänava lõpus ja ka Halinga piirkonnas. Tuleme siinkohal meelde ka hoonete, rajatiste ja kruntide

valdajatele, et nad on kohustatud korras hoidma oma kruntide territooriumid. Prügi mahapanek selleks mitte ettenähtud kohta ei ole lubatud. Samuti pole lubatud olmejäätmete põletamine. Lõke ei ole koht, kus põletada koristamisel kogunenud risu ja rämps. Prügi põletamine lõkkes või ka lahtises mahutis on keskkonnale kahjulik ja hoolimatu tegevus, millega seame ohtu nii enda kui ka naabrite tervisele. Tutvu lähemalt, millist ohtu tervisele kujutab prügi põletamine: www.envir.ee/et/lokkes-prugi-poletamise-oht-tervisele

Valla heakorra murekohtadest palume teada anda e-posti aadressil: kersti.tammiksaar@pparnumaa.ee ja hea, kui saaksid juurde lisada ka foto probleemsest paigast.

Märkame ja hoolime oma ümbrusest.

Kersti Tammiksaar
Keskkonnaspetsialist

Eha Tamm korjas suure koguse prügi mitte eriti tihedas kasutuses oleva vallatee äärest Rõusa külas. Pilt umbes 200 m pikkuselt lõigult kogutud „saagist“ soovis ta jagada meie lehe lugejatega, et kutsuda inimesi üles rohkem hoolima loodusest ja oma igapäevast elukeskkonnast.

ÜKS KÜSIMUS

Kuidas on mõjutanud eriolukord teie ettevõtte tegevust?

11. märtsil 2020 kuulutas Maailma Terviseorganisatsioon WHO välja koroonaviiruse üleilmse pandeemia. Eesti Vabariigi Valitsus kuulutas eriolukorra kogu riigis välja 12. märtsil.

LSAB Vädra ettevõtte juhataja
JUTA TAMMAI

Anname tööd 36 inimesele. Jaanuar ja veebruar olid meie sektoris nõrgad kuud. Märtsis oli meie kõigi aegade teenuse osutamise rekordkuu. See tähendab saeketaste ja lintsaeketaste teritus- ja remonttööde alal. Meil käib töö kahes hoones. Saeketaste osakonnas on tööd tavapäraselt. Kuna üks töötaja on pikaajaliselt haiguslehel, siis teistel on selle võrra pingelisem.

Lintsaeketaste osakonnas käib töö kolmes vahetuses. Üks töötaja on Keenias karantiinis.

Hetkel tunneme tööde mahu vähenemist ja oleme vähendanud töötunde ühe tunni võrra, kuid töötame siiski kolmes vahetuses. Töötasu ei ole vähendanud ka lühema tööaja eest. Kui töömahud peaksid oluliselt langema, eks siis võtame tarvitusele plaani B.

Hetkel päev korraga, tähtis on püsida terve!

MS Balti Trafo juhataja
JAANUS LUBERG

Jah, majandusolukord on pidevas muutumises. Sellega oleme ikka arvestanud ja harjunud.

Meie käive hakkas tasapisi langema eelmise (2019) aasta suvest. Sellest tulenevalt olime sunnitud vähendama oma töötajate arvu eelmise aasta viimastel kuudel ~30 töötaja võrra.

Käesoleva aasta esimesed kuud on näidanud samuti mõningast langustrendi ning maailmas valitsev eriolukord lisab veelgi väljakutseid igapäevase tegevuse planeerimisel.

Kõigele vaatamata püüame anda endast parima, täita klientide tellimusi ning sellega kindlustada oma ettevõtte ja töötajate sissetulek.

Pikaajalisi plaane me sellises keskkonnas ei tee ning tunneme rõõmu, et hetkel ettevõttes töötavad ~120 inimest on 100% hõivatud tellimuste täitmisega vähemalt maikuu lõpuni.

Ka juuni tootmisvõimsusest on ligi pool juba müüdud.

Loodame, et haigus peagi taandub ning saame kõik tavapärase elukorralduse juurde naasta.

TIIA KAAR
AS Hoolekandeteenused
Lääne-Eesti tiimitöö juht
Vändra Kodu ja Rapla üksus

Meie asutuse Vändra Kodu viies peremajas elab 50 psüühiliste erivajadustega klienti, kellele tagavad ööpäevaringse järelevalve ja aitavad korraldada nende igapäevaelu 28 töötajat, kes kõik teevad oma tööd südamega ja on väga kohusetundlikud järgimaks praeguse eriolukorra piiranguid.

8. aprillil viisime läbi koroonaviiruse Covid 19 laustestimise. Õnneks olid kõik vastused negatiivsed, kuid jätkuvalt peame andma parima, et see oleks nii ka edaspidi.

Ennetusmeetmed võib suures joones jagada kaheks – klientidele ja töötajatele.

Klientidele on kõige olulisemad külastuskeeld, liikumispääs ja pidev käte pesemine. Lisaks pidevale töötajate selgitustööle on kodudes ka lihtsas keeles tegevusjuhised, plakadid ja piktogrammid, mis aitavad liikumiskeeldu ja hügieenireegleid paremini mõista. Päeval oleme enda õuealal väljas vähemalt tund aega ja päeva jooksul korraldame kaks aktiivset tegevust.

Klientidele on olukord keeruline – neil on raske mõista, miks ema või õed-vennad külla ei tule, miks ei toimu ühisüritusi, ei tohi kinno minna, tegevusjuhendajad on maskidega jne. Koos klientide töö juhiga otsitakse võimalusi ja kanaleid, kuidas kliendid saaksid lähedastega suhelda. Meie majade elanikud kuuluvad eranditult riskigruppi, seepärast püüame eriti teha kõik selleks, et seda tundmatut viirust ka edaspidi meist eemale hoida.

Töötajad peavad tööle tulemiseks olema täiesti terved ning kannavad töö juures kaitsemaske, desinfitseerivad mitu korda päevas majades puutepindu, alustavad päeva kõikide klientide temperatuuri mõõtmisega jne.

Töötajad hoiavad kliendid oma peremajade piires ja otsivad neile aktiivseid tegevusi. Lisaks aktiivsetele tegevustele on tegevusjuhendajad klientidele toeks ja vastavad seoses olukorraga tekkinud küsimustele.

Clivia Tootmise OÜ tegevjuht
TIIA UFFERT

Clivia Tootmise OÜ annab tööd käesoleval hetkel 35 inimesele. Õmblustehhis toimub töö tavapäraselt. Lisaks meie põhitoodangule valmistame kaitsemaske ja kaitsekitleid.

Tervena püsimiseks oleme õmblustehhis kehtestanud reegli, et võõrad siseneda ei tohi. Desinfitseerimisvahendid on töötajatel käepärast. Põhiline liikumine on töö ja kodu vahel. Meie töötajad on tublid, peavad kinni ühiskonnas soovitatud reeglitest. Kahjuks olen pidanud andma kolmele töötajale koondamisteate, kuna töö iseloom muutub.

Töö ootel on 7 müüjat, sest eriolukorra tõttu on kõik meie kauplused suletud. Kuna me oma tooteid müüa ei saa, siis majanduslik olukord läheb järjest keerulisemaks. Otsime lahendusi, Clivia toodete turustamiseks on tegemisel e-pood.

Wendre AS turundus- ja kommunikatsioonijuht
TRIIN LORENTS

Dennis Kristensen

Oleme vähendanud Wendres alates aprilli keskelt 30% töötajate tööaega ja palkasid. Oleme aprillis suunanud töötajaid puhkusele kuni kaheks nädalaks. Oleme ka tootmises vähendanud tööaega ja suunanud inimesi puhkusele. Lisaks on meil värskest vahetunud Wendre AS tegevjuht.

Wendre AS näeb kriitilisel perioodil võimalust uuendustele. Ettevõtte endine tegevjuht Raul Laidvee lahkub ametist, tänane Rauli tema pühendumise ja panuse eest ning soovime talle kõike head tulevikuks.

Alates 14. aprillist töötab Wendre AS tegevjuht ametis Dennis Kristensen, kellel on pikaajaline tugev töökogemus tootmisettevõtetes Flexa Furniture, NJA Møbler ja Jeld-wen AS. Viimati töötas Dennis ettevõttes Danspin, kus tegutses 12 aastat Pärnu tehase juhina.

Dennis Kristensen on pärit Taani väikesest külast Gattenist. Täna elab ta koos oma naise ja nelja lapsega Tahkurannas.

Vabal ajal veedab Dennis aega koos perega ning ta on suur jalgpalli armastaja ja kohaliku jalgpallimeeskonna Pärnu jalgpalliklubi (PJK) toetaja.

Meil on heameel tervitada Dennis Kristenseni Wendre meeskonnas ja soovime talle palju edu uuel ametikohal.

Terviseamet hoiatab eriolukorra ajal levivate pettuste eest

Viiruste levikuga koos levivad ka hirmud ja ärevus. Seda kasutavad ära kelmid, kes proovivad heausklikele inimestele müüa erinevaid teste ja tooteid, mis lubavad viirust tuvastada või ära hoida.

Levinud on petturite kõned, milles pakutakse Terviseameti või Tervise Arengu Instituudi nimel raha eest koduseid teste viiruse tuvastamiseks. Kinnitame, et kõik sellised kõned on libakõned, mida tasub ignoreerida. Riigiasutused ei müü kunagi midagi telefoni teel. Ühtlasi tuleb meelde, et praegu ei ole olemas ühegi usaldusväärset kodust testi COVID-19 tuvastamiseks.

Proovitakse müüa ka libaravimeid. Üks levinumaid pakkumisi on imeravim, mis lubab anda viiruse eest paaritunnise kaitseefekti, asendades seega maski. Tuleb meelde, et kui pakutakse midagi, mis tundub liiga hea, et tõsi olla, on suure tõenäosusega tegemist pettusega.

Palume jagada hoiatust oma eakate lähedastega, kes on tihti petturite sihtmärgiks.

Lõpetati valla 2020. aasta kaasava eelarve menetlus

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus otsustas oma 14. aprilli 2020 istungil lõpetada valla 2020. aasta kaasava eelarve menetluse ja mitte korraldada rahvahääletust. Otsus on tingitud ennekõike riigis väljakuulutatud eriolukorrast ja sellega kaasnevast ebaselgusest valla eelarvetulude laekumise osas. Prognooside kohaselt võivad need oluliselt väheneda, mistõttu oleme sunnitud leidma kulude kokkuhoiukohti. Kaasava eelarve lõpetamisest informeeriti ka volikogu liikmeid 2. aprilli infokoosolekul.

Täname kõiki aktiivseid inimesi, kes oma ettepanekud konkursile esitasid. Loodame, et järgnevatel aastatel taolisi probleeme kaasava eelarvega seoses ette ei tule ning projektid on võimalik tulevikus ellu viia.

PÄÄSTEAMET

- 3. aprillil olid puud teele kukkunud Põhja-Pärnumaa vallas Kodesmaa ja Suurejõe külas ning Pärnu linnas Kiraste külas.
- 8. aprillil kell 13.05 said päästjad teate tulekahjust Põhja-Pärnumaa vallas Viluvere külas, kus põlema oli süttinud saunahoone. Põles saunamaja mõõtmetega 3 x 5m. Päästemeeskonna saabumise ajaks oli möödasõitjate abiga suudetud suuremad leegid maha saada. Päästjad kustutasid hoone lõplikult ning hoone sai tugevaid vee ja tahmakahjustusi. Kustutustööd lõpetati kell 13.52. Süttimise põhjust teada ei ole.
- 31. märtsil kell 12.54 said päästjad teate tulekahjust Põhja-Pärnumaa vallas Kaansoo külas. Põles ca 10 hektarit kulu ning põlema süttis ka kõrvalhoone põõning. Päästjad likvideerisid kulupõlengu ning kõrvalhoone päästeti suuremast kahjust. Hoone sai tahma- ja veekahjustusi. Sündmus likvideeriti kell 13.54.
- Mittenõuetekohaselt tehtud lõkkes on äärmiselt ohtlikud ning võivad ohustada eluhooneid ja ka inimesi. Lõkkesid tehes tuleb silmas pidada ilmastikutingimusi – tugeva tuulega lõket teha ei tohi! Lisaks tuleb lõke teha alale, mis on puhastatud kuivanud taimedest, rohust, okstest ning piirata see kividega, et tuli mööda maad ei leviks. Ainult targalt ja turvaliselt lõkkesid tehes on võimalik ära hoida suurte ja ohtlike tagajärgedega tulekahjusid, kus hävivad metsad ja hooned.

Henn Lahesaare mõtiskleb

Meie emakeeles ja rahva seas on sageli mõtteid ja väljendeid, mida mõnikord kohe ei mõista. Üheks selliseks, mis mind pani mõtlema, on „küürakat parandab ainult haud“. Nüüdseks aga andis elu ise mulle selgituse. Meie riigis ja kogu maailmas käib kiire kohanemine, et eriolukorras uute reeglite ja muutustega toime tulla. Üheks elementaarseks nõudeks, et nakusohu vältida või nakkust mitte levitada, on paljuräägitud inimeste kogunemiste vältimine tänavatel ja kahemeetrise vahe hoidmine. Mitmekesi jalutamised, pundis kogunemised on keelatud. Mõned nurisuvad, et miks keelata, arukas saab ise aru. Keeldude vajalikkuses veendusin ise, sooritades jalutuskäiku koduauele, kus surnuaia nurga juures asuval pingil oli end kõrvuti istuma pigistanud punt „januseid“ kodanikke. Vaevu mahtusid teineteise kõrvale, ees maas kaetud „pidulaud“. Loomulikult tegin meeste märkuse, aga reaktsioon..... no arvake ise.

Aiandusseltsi tegevusse tuleb paus

Vändra Aiandusseltsi selle aasta üldkoosoleku pidasime raamatukogu kaminasaalis reedel, 6. märtsil.

Alustasime Harri Poomi loenguga ühest uuest tomatite sordirühmast – kompakttomatid, mille aretuse üheks põhieesmärgiks on head maitseomadused.

Järgmisena kohtus seltsi rahvaga meie valla uus keskkonnaspetsialist Kersti Tammiksaar. Aiandusseltsi nimel edastasime talle selle, mida meie arvates on kiiduväärset alevi heakorras ja mis vajaks oluliselt parandamist.

Seejärel esitasime seltsirahvale ülevaate aiandusseltsi 2019. aasta ettevõtmistest. Nimetatud ülevaade ilmus ka Põhja-Pärnumaa

valla ajalehe veebruarinumbris. Rahuloluga võisime tõdeda, et kõik, mis aasta algul kavandatud, sai ellu viidud.

Koosolekul esitasime ka üksikasjaliku ülevaate seltsi raha kasutamisest 2019. aastal ja antud hetke rahalisest seisust.

Järgnevalt lühidalt sellest, mida kavandasime eelolevaks aastaks. Viirusohu tõttu oleme suurema osa plaanitud üritustest sunnitud ilmselt tõstma aastasse 2021.

1. Hoogtööpäev Lohu tänaval laupäeval, 25. aprillil.

2. Ekskursioon Keilasse reedel, 8. mail. Plaanitud oli sealse linna-aednik-keskkonnanõuniku juhtimisel imetleda õitsevate jaapani

kirsipuude alleed ja linna tulbini ning nartsissiväljasid.

3. Juuni alguseks oli kavandatud Jõgevamaal asuva Endla Looduskaitseala külastus koos rabamatkaga.

4. Juulisse planeerisime Pärnu lähedal Merekülas asuva kauni koduaia külastuse ja ringkäigu Pärnu linna mereäärsele laudteele ning aiakülastuse Sindi linnas.

5. Augusti alguseks oli kavas ekskursioon Tõrva linnas ja Valgamaal.

6. Aiakohvikute päev on sel aastal planeeritud pühapäevaks, 9. augustiks. Loodame, et selleks ajaks on viiruseoht möödas

ja aiakohvikuid saab nautida varastest hommikutundidest hiliõhtuni. Üritusest teavitame valla ajalehe juulinumbris.

7. Loodame kõigest hingest, et ka traditsioonilist aastalõpupidu ei pea sel aastal ära jätma.

Lõpetuseks soovime, et varsti saabuvad kaunid kevadilma ärataksid kõigis alevi elanikes soovi enda ümber korda ja ilu luua! Üksi ja paarikaupa on ju väljas töötamine lubatud. Jõudu tööle!

Vändra Aiandusseltsi juhatusel nimel
Reet Eesmäe
ja Pilvi Perner

Vändra Naisselts

Kokkuvõtvalt saab öelda, et 2019. aasta oli seltsile tegus. Jaanuaris-veebruaris toimus gümnaasiumi arvutiklassis „Eakad õpivad arvutit“ jätkukursus, veebruaris oli Põhja-Sakala valla Energia talus õppepäev „Tervis ja ravimtaimed meie ümber“, aprillis loeng teemal „Tuleohutus minu kodus“, kus lektoriks oli Lääne Päästkeskuse Vändra päästekomando meeskonnavanem Rein Kontus. Vaatasime ka vastava teemalist filmi. Kevadlaada päeval organiseeris seltsi liige Margit Privits kultuurimaja Riho Juhansoo, kes pidas loengu „Kas sinu tervis on ohutsoonis?“, kus käsitletavad teemad olid elustiil ja selle mõju tervisele, tasakaalustatud toitumise olulisus ja kuidas end tasakaalu viies muuta elu.

Koos Vändra Alevi Pensionäride Ühendusega korraldasime suvel kahepäevase reisi Ida-Virumaale. Külastasime Narva-Jõesuud, Narvas kõndisime Narva jõe promenaadil, käisime kindluses, otsisime üles meie giidi Kaja Toikka eestvedamisel Narva „Veneetsia“. Õhtul vaatasime „Kremlit ööbikuid“. Järgmisel päeval külastasime

Sillamäed, Sinimäe lahingupaika ja muuseumi, Toila parki, Valaste juga. Pärastlõunal võttis meid väga südamliselt vastu Kiviõli Naisselts.

Oktoobri alguses toimus pensionäride ühenduse eestvõtmisel väljasõit Tallinna, kus tutvusime Maarjamäe memoriaaliga, Metsakalmistule maetud kuulsuste haudadega ja Viimsi rannarahva vabaõhumuuseumiga.

2. septembril saime külastada Riina Kuuse eestvedamisel ja küpsetajate sõpruskonna kaasabil avatud vanaemade koduste pirukate baari, millega tähistati kooliaasta algust (nüüd juba viiendat korda). Oktoobris oli Jõe Indiaanikülas väga meeldiv kohtumine näitleja Elle Eha-Arega.

Tegevusterohe oli detsember – olime kohal Põhja-Pärnumaa valla tänuõhtul, Riina Kuuse ja Vändra raamatukogu koostöös raamatukogu ruumides toimunud jõululaadal, kus oli avatud koduküpsetiste kohvik ning igal täistunnil esinesid Vändra lapsed. Põnev oli piparkookide kaunistamise õpituba koos sotsiaalimaja klientidega. Meid juhendas meisterkondiiter Urmas Jalakas.

Aasta lõppes kolme vabariikliku ühise meeleoluka jõulupeoga Vändra kultuurimajas.

Seltsi kõige nähtavamaks ettevõtmiseks on igal kevadel korraldatud kevadlaad.

2019. a kevadlaadal oli rohkesti taimedega kauplaid, eelmiste aastatega võrreldes vähem tööstuskaupadega kauplaid. Vahetult enne koroonakriisi eriolukorra väljakuulutamist esitasin vallavalitsusele taotluse selle aasta kevadlaada korraldamiseks 23. mail. Laada korraldamiseks andis vallavalitsus 7. aprillil loa klausliga, et avaliku ürituse läbiviimine on lubatud üksnes juhul, kui ürituse toimumise ajaks on lõppenud eriolukord ja avalikud kogunemised on lubatud. Ehk juhtub ime ja me kohtume Vändra kevadlaadal 23. mail.

Palju tunde oleme toimetanud oma majas – korrastanud maja seest ja väljast, uuendanud veetorustikku. Aastaringelt oleme hoidnud korras Lilli Suburgi perekonnaplatsi Vändra kalmistul. Mitmesuguseid ettevõtmisi oli teisigi.

Oma tegevustele oleme saanud rahalist toetust Põhja-Pärnumaa vallalt, kohaliku omaalgatuse

programmist (Pärnumaa Omavalitsuste Liit) ja annetuse Vändra Tarbijate Ühistult. Aitäh! Täname meie asjalikke koostööpartnereid ja abilisi – Vändra Alevi Pensionäride Ühendust, Vändra Aiandusseltsi, Vändra Alevi Sotsiaalimaja, Vändra Gümnaasiumi, Jaak Kalmu, Rein Aasa, Eda Väinot, Maie Kartaud.

Lõpetuseks on mul on üks väike üleskutse. Sellel aastal jääb ära üleriigiline tavapärase talgupäev „Teeme ära!“ (eriolukorra tõttu on sellel aastal välja kuulutatud maskitalgud). Praegu on meil aega liikuda jalgsi pargi-, kõnni- ja metsateedel. Väga tihti hakkab silma kraavi või metsa alla visatud plast-, klaas- ja plekkpakendeid – millal küll tuleb aeg, et me ei risusta loodust? Kuna sinna on pikk tee minna, siis võtame jalutuskäigule kaasa kilekoti ja korjame pakendid kokku ning viime üldkasutatavasse segaolmejätmete konteinerisse. Hoiame loodust!

Oleme terved!
Eha Tamm
Vändra Naisseltsi juhatusel esinaine

KÄBI KUKUB

Aprillikuu „Käbi kukub“ persoon on metsasarvemängija Tõnu KÜNNAPAS. Mees, kes on omal tagasihoidlikul moel ajanud suurt asja kogu oma senise elu ja teeb seda edasi! Teda tunneb ja austab kogu Eesti klassikalise muusika ringkond. Tõnu on ERSO (Eesti Riiklik Sümfooniaorkester) pikima staažiga puhkpillimängija läbi aegade! Suurepärane muusik, hinnatud kolleeg ja väga tore inimene. Kuna Tõnul eputamisgeen puudub, siis teeme meie seda tema eest ja oleme uhked, et Tõnu pikk ja ilus muusikutee sai alguse just Vändra muusikakoolist!

Kalev Saar

TÕNU KÜNNAPAS: „ARVAN, ET ELUS ON HÄSTI LÄINUD.“

Olen koroonapuhkusele pensionieelikust ERSO metsasarvemängija.

Nagu sageli juhtub, suunavad ja määravad noorte esimesi samme nende vanemad, nii ka minul – pandi õppima algul aastaks klaverisse, edasi metsasarve. Eks see sarv oli ilus ja läikiv pill, pealegi oli Arvi Miido just aasta enne seda õppima asunud – ju oli autoriteet!

Alustasin Vändra Lastemuusikakoolis 1967 ja lõpetasin 1973, kokku kuus aastat.

Koos muusikakooliga lõpetasin ka 8. klassi keskkoolis ja tuli teha valik edasiseks. Sel aastal lahkus ka meie perekond Vändrast.

Muusikakoolis õppimine on hea silmaringi avardav tegevus. Õpetajana on väga tähtis balansseerimine hea ja kurja, sõbrasuhte ning range õpetaja vahel. Õpilane – pea vastu, ära kergelt alla anna, võid hiljem kahetseda!

Esinemisenärvi ravib tihe esinemine.

Muusikuna tööle asudes ei uskunud, et see karjäär nii pikaks osutub. Eks on olnud ka teisi huvisid. Olin üle kahekümne aasta metsasarveõpetaja Tallinna Muusikakoolis, samuti pisteliselt kõigis Eesti orkestrites mänginud.

ERSO-ga olen käinud palju reisidel nii endises NSVL-is kui uuemal ajal idas ja läänes.

Olulised dirigendid: Peeter Lilje, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev, Neeme Järvi.

Olen ERSO puhkpillimängijatest pikima staažiga. Mõni keelpillur on veel kauem töötanud.

Asusin ERSO-s tööle 3. mail 1978, nii et 42 aastat.

Arvan, et elus on hästi läinud, ei kahetse midagi!

Lotoga ma ei võida kunagi, samas pole ka rahamuret. Tulevikus pensionil olles näen end rohkem maal metsade keskel tegelemas oma hobidega.

Väljaspool orkestritööd ei kuula ma palju muusikat ega mõtle sellele.

TÕNU KÜNNAPAS (metsasarv), ERSOs alates 1978. a, on lõpetanud Vändra Lastemuusikakooli (1972) Aksel Andreksoni, Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli (1977) Robert Kasemägi ja Tallinna Riikliku Konservatooriumi (praegune Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, 1982) Uve Uustalu ja Kalle Kauksi juhendamisel.

Lisaks tööle ERSOs on ta juhendanud õpilasi Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis.

9. mail täitub 140 aastat Mihkel Lüdigi sünnist

Ehkki direktor riputas M. Lüdigi nimele Vändra Muusikakooli uksele juba 13. märtsil teate, et koolimaja on eriolukorras suletud, ei ole me teps mitte pille kotti pannud või toanurka tolmu koguma jätnud. Nüüd kõlab muusika lihtsalt tihedamini meie õpilaste kodudes ning tunnid toimuvad video, e-posti ja telefoni teel või muul moel. Kõik ikka vastavalt võimalustele ning olukorrale.

Loomulikult ei ole see lihtne, aga nagu ütles oma õpilastele meie solfedžoõpetaja Iren Värva: „Kallid lapsed! Teate, kui eelisseisus teie olete – kui teie klassikaaslastel on kodus igav, siis teie saate pilli mängida!” Täpselt nii tulekski seda praegust elu-olu võtta – kui võimalust.

Kõige selle keskel on meid ees ootamas üks suur tähtpäev. Tähtpäev, mis on oluline mitte ainult Vändra Muusikakoolile, Vändrale või Põhja-Pärnumaa vallale, vaid tervele Eestile. 9. mail täitub 140 aastat Eesti helilooja, koorijuhi ja organisti ning Eesti kõrgema muusikakooli ehk konservatooriumi ühe asutaja Mihkel Lüdigi sünnist.

Mihkel Lüdigi nime kannab Vändra Muusikakool. Siin asub ka Lüdigi

memoriaaltuba ning meie kooli õppetöö ning hingamine on väga tihedalt seotud Lüdigi pärandiga. Oma viimased eluaastad elas Mihkel Lüdigi Vändras Vanal tänaval, mitte kaugel praegusest muusikakooli majast, ning on maetud Vändra vanale kalmistule.

Mihkel Lüdigi sündis teise lapsena peres, kus oli kokku 18 last. Ta mängis juba 5-aastasena kodus ehitatud oreil ja 16-aastasena oli Pärnus organistiks. Muusikahariduse omandas Lüdigi Peterburis, õppides seal orelit, kompositsiooni ja klaverit.

1908. aastal korraldas ta Peterburis esimese eesti heliteostest koosneva sümfooniakontserdi ning oli ka hiljem paljude muusikaliste suurürituste korraldaja.

Lüdigi oli 1917. aastal moodustatud Eesti esimese jalaväepolgu muusikakomando ülem, üks laulupidude traditsiooni taastajatest pärast I maailmasõda ning neli esimest aastat ka konservatooriumi direktor ja lühemat aega oreliõppejõud.

Tema lugu „Koit” (sõnad Friedrich Kuhlbars) esitatakse iga üldlaulupeo alguses pärast Eesti Vabariigi hümn.

Laulu viimaste taktide („taevasse tõusku me lootuse loit”) ajal süüdatakse laulupeotuli.

Lüdigi nimetas oma heliloomingut küll tagasihoidlikult kõrvalharrastuseks, kuid tema teoste paremik kuulub kindlalt eesti muusika varasalve.

Mihkel Lüdigi oli omaaegse naabripere mäletamist mööda rahvamees, kelle ümber koondus Vändra alevi koorekiht. Kohalikku koori juhtides saavutas Lüdigi häid tulemusi ning võttis ette kontsertreise.

Lüdigi elas Vändras tagasihoidlikus puumajas Vanal tänaval, kus nüüd annab sellest märku majaseinale kinnitatud tahvel. Tema akna all kasvasid alati roosid.

Tänane eriolukord ei võimalda meil tähistada Lüdigi sünnipäeva sellisena, nagu me plaanisime. Seetõttu teeme seda teistmoodi. Planeeritud üritused lükkuvad aega, kui see on võimalik.

Eks vaatab Mihkelgi meid sealt kusa-gilt pilvepiirilt ja soovib meile kõigile – OLGE HOITUD JA TERVED.

Toomas Toimeta
M. Lüdigi nimelise
Vändra Muusikakooli direktor

Läheneb Suure Vändralase juubel

9. mail 1880. a sündis Reiu vallas Vaskräämal Nuka metsavahi Lüdigi lasterikkas peres poeglaps, kes sai nimeks Mihkel. Kooliharidust sai ta Uulu vallakoolis, Pärnus Jockmanni Elementaarkoolis ja eraviisil õppis muusikateooriat, klaverit ja orelit mängima Max Petersoni juures. Andekas noormees vajas muusikas edasiarendamist, kuid majandusolud olid lasterikkas peres kesised. Appi tuli kohalik mõisnik, kes aitas rahaliselt sedavõrd, et noormehel oli võimalus 19. sajandi lõpul ja 20. sajandi algul omandada muusikaharidust. Ta asus muusikat õppima 1898. a Moskva Konservatooriumis A. Beethingi klassis ja Peterburi Konservatooriumis järgmisest aastast L. Homiliuse oreliklassis ning lõpetas õppeasutuse 1904. a. Samas õppeasutuses õppis ka lisaks eeltoodule N. Rimski-Korsakovi ja N. Solovjovi juures muusikateooriat ja kompositsiooni ning klaverimängu F. Czerny klassis.

Õpingutele järgnes vastavalt kvalifitseeritud kõrgetasemele mitmekülgne ja ulatuslik muusikaalane tegevus. See algas juba 20. sajandi algaastaist. Ta oli aktiivselt tegev Peterburi eestlaste muusikaelus, korraldas loenguid ja kontserte, ühtlasi oli klaverivabriku „Offenbach” ekspert. Pikaajalisest loomingu-tegevusest on võimalik lühiajaltlikult esitada vaid teatav osa:

- 1903. a Pärnu laulupäeva korraldamine;
- 1904. a alates abikaasa Mathilde Lüdigi-Sinkeli (1882-1953), lauljanna, soolokontsertide klaverisaatjana Eestis, Peterburis, Moskvast, Pariisis, Argentiinas;
- 1906. a osales Tartus uue „Vane-muise” avakontserdil;
- 1908. a Peterburi Eesti kogukonna muusikaüritustel, sh sümfooniakontsertidel;

- 1909. a osales Tartu muusikapäeva läbiviimisel;
- 1910. a VII üldlaulupeo dirigendina Tallinnas;
- 1911. a aitas korraldada Pärnus „Endla” avapidustusi muusikali-ses osas;
- 1918. a asus elama Tallinna;
- 1918-24. a töötas Kaarli koguduse organistina;
- 1919. a osales Tallinna Kõrgema Muusikakooli asutamises (hilisem konservatoorium);
- 1919-23. a oli moodustatud õppe-asutuse direktor;
- 1920-22. a oli selles õppeasutuses oreliklassi õppejõud, samuti tegev mitmete muusikaliste ürituste ette-valmistamisel ja läbiviimisel;
- 1922/23 aastavahetusel andis koos abikaasaga kontserte Pariisis;
- 1925-28 aastatel elas Argentiinas. Tegutses Buenos Aireses koorijuhi ja pianistina. Samas korraldas ka Eesti seltsi „Ühendus” tegevust, asutas mitmeid koore, andis kontserte;
- 1928. a tuli tagasi Eestisse Tallinna ja töötas kirikutes organistina, andis koolides muusikaõpetust;
- 1932. a asus elama Pärnusse, juhatas „Endla” seltsi laulukoori. Ühtlasi lõi ka „Endla” juurde muusika-osakonna (ESMO), mille koosseis oli orkester ja laulukoor. Hiljem juhtisid selle tegevust P. Laja ja Voldemar Taggo;
- 1934. a asus muusik elama Vändrasse. Ta töötas Vändra Gümnaasiumis muusikaõpetajana, juhatas kohalikke koore ja ka rajoonide muusikapäevi.

Kõiki muusikalisi teoseid ei ole võimalik artikli raames märkida, pean tegema väga kokkuvõetud esituse.

- 1901. a. „Murueide tütar”, muusika Ansomardi näidendile „Kalevipoeg ja Tuuslar”, vokaalsümfoonilist muusikat „Pidulik kantaat”.
- Sümfoonilise muusika alal: avamäng-fantaasia I osa 1906. a., II osa 1945. a. süit „Lembitu” 1909. a., „Jaaniöö” 1910. a., sümfoonilisi poeme jmt.

Koorimuusikast on tuntumad „Kiigelaul”, „Karjaselaul”, „Üksik lill”, „Põlismetsajärv”, „Palvetund looduses”. Erilise tähenduse omandas Viljandis laulu- ja mänguseltsi „Koit” lipulaulu loomine, see väärkas ja emotsionaalne laul on viimastel üldlaulupidudel kujunenud pidulikuks laulupeo avalauluks. Lisaks eeltoodule on loomingu-s hulgaliselt orelimuusikat, instrumentaal-kammermuusikat, vokaalmuusikat, puhkpillimuusikat jmt.

Ka Vändra periood oli auväärselt muusikas esindatud. Mõned suur- ja väikevormid:

- 1936. a puhkpilliorkestrile „Jaani-öö”, seadnud J. Vaks,
- 1945. a sümfooniline muusika II h-moll,
- 1946. a sümfooniline muusika I (II 1958. a),
- 1946. a prelüüd ja fuuga f-moll,
- 1946. a orelimuusikat fuugad,
- 1954. a süit „Pildid kolhoosielust”,
- 1955. a süit „Eesti rahvaviisidest”.

Vahepealsetel aastatel kirjutas maestro ka mitmeid muusikaarvustusi. Väga hinnatav on tema koostatud raamat „Mälestused” 1948. a.

Selline laialdane ja sügavasisuline looming ei jäänud tähelepanuta ja tunnustuseks. Nii austati ja autasustati muusikut mitmete aunimetustega: 1940. a. Tallinna Konservatooriumi auprofessor; 1946. a Eesti NSV

teeneline kunstitegelane; 1956. a Eesti NSV rahvakunstnik.

1980. a. anti Vändra Muusikakoolile Mihkel Lüdigi nimi ja kinnitati Pärnu meeskoor M. Lüdigi nimeliseks. 1982. a loodi Vändra Muusikakooli ruumes (Vana tn. 61) Mihkel Lüdigi memoriaaltuba, kuhu koondati kirjavara, noodid, mööbel ja klaver. Memoriaaltuba on võetud kultuurimälestiste nimekirja. Mihkel

Lüdigit on hea sõnaga meenutatud mitmetes teatmikes, käsiraamatutes ja brošüürides.

Lõpetuseks märgin, et ka minul isiklikult oli kokkupuuteid maestroga. Viimased olid pr Olga Lüdigi palvel 6. mail 1958. a kodust matmispaika kandjate (8 meest) seas.

Koostanud Kalju Tamm
endine Vändra Keskkooli õpetaja,
1951-53. a muusikaõpetaja

Artikli autor lisas rea suurepäraseid ja suurejoonelisi ettepanekuid Mihkel Lüdigi sünniaastapäeva tähistamiseks Vändras. Edastas kõik valla haridus- ja kultuuriosakonnale, et neid rakendada tulevikus maestro järgmiste juubelite tähistamisel. Aitäh, Kalju Tamm!

Õie Kuusk

Vändra ratsasportlased olid eelmisel aastal edukad

Kati Raidma ja Harole Saku Suurhallsis.

Kärolin Lelov ja Maurus.

Carmen Melts. Foto Sigrít Lohk

Vändra RSK sportlased olid eelmisel aastal väga edukad, võisteldi nii kodumaal kui võõrsil, käidi võistlemas ka rahvusvahelistel võistlustel: nendel osalesid Sandra Vatter ja Kati Raidma. Võisteldi Soomes, Leedus Darguziais, Riias, Saku suurhallsis. Saavutati ka palju auhinnalisi kohti.

Kodumaal osalesid ja esindasid meid heade tulemustega Mari Talviste, Kärolin Lelov, Laora Orlova, Nete Liis Kapral, Mariandra Rõõmusaar, Ragne Raidma, Ilona Käosaar, Helge Likker, Evelin Evisalu, Carmen Melts, Katrin Melts, Merlin Erm, Betti Buht, Eeva Trellmann, Keidi Trellmann, Anette Meri, Minni Mangman, Keidi Kask, Riho Viik, Kätlin EL Majdoui neiu. Saarm, Keidi Udalov, Meriliis Merevits, Gettri Guljajev, Eliise Leedma. Viimane esines ka hästi kolmevõistluses. Eesti meistrivõistlustel meie sportlased kahjuks esimese kolme hulka ei jõudnud, kuid auhinnakohtadele jõudsid Raidma, Likker, Kask ja Buht. Pärnumaa MV saavutas Keidi Kask lasteklassis esikoha ja Lenna Buht 2. koha. U25 arvestuses võttis Kati Raidma võidu ja seenioride arvestuses saavutas samas II koha. Ka sel aastal enne eriolukorra kehtestamist toimunud võistlustel on meie sportlased juba häid tulemusi saavutanud nii takistus- kui koolisõidus.

Pille-Riin Roosileht saavutas 26-29.09. 2019 Aszar-Kisberis toimunud ponirakendite MM-il 10. koha. Ta alustas ülitugevalt, kui sõitis välja oma paarisrakendi isikliku rekordi koolisõidus tulemusena 46.18 karistuspunkti, mis annab MM-i konkurentsis 37 osaleja seas tugeva neljanda koha, maratonis saavutasid nad 9 koha. Pärast kahe ala kokkuvõtet oli Pille-Riin viies. Kahjuks ei ole päevad vennad ning koonused lõpetas Eesti esindaja 20.25 karistuspunktiga, mis langetas tema lõpptulemuse kümnendaks.

Madise tallis Lau külas Rapla maal peeti üle mitme aasta jälle Eesti meistrivõistluseid rakendispordis. Põnevas heitluses võitis ülinapilt 2019. aasta meistritiitli Riina Rõa. Juba koolisõidust peale oli selge, et tuleb

Ketrin Kärj ja Hailston, Anett Aedma ning Heleriin Pärast ja Raimond. Foto Maarja Saare

tihe rebimine Liivimaa klubi esindava Ülari Raudsepa ja Vändra klubi esindava Riina Rõa vahel. Raudsepp oli parem koolisõidus, Koonustes oli jällegi parem Rõa ja nii oli kahe ala järel kahe kutsari karistuspunktide vahe vaid 0,24. Pühapäevases maratonis seega kummalgi väga eksimisruumi polnud. Lõppkokkuvõttes sai Eesti meistrivõistluste kulla Riina Rõa (132,84 kp), Ülari pidi leppima hõbemedaliga, jäädes võitjale alla ülinapi 0,2 kp-ga.

Õed Carmen ja Katrin Melts (Vändra RSK) võtsid 2019. a osa rakendispordi karikasarjast, mis koosnes viiest etapist kombineeritud maratonis ja finaali, kus lisaks kombineeritud maratonile tuli sõita ka skeem. Sarja võitis Carmen Melts ja Katrin Meltsil tubli kolmas koht. 2019. aasta Pärnumaa meister selgitati välja Pärnumaa ratsutajate vahel. 16-aastaste klassis tunnistati Pärnumaa meistriks koolisõidus Ketrin Kärj (Vändra RSK) hobusel Hailstone.

Teine koht Heleriin Pärast (Vändra RSK) ponil Raimond ja kolmas koht Anett Aedma (Vändra RSK) hobusel Hailstone. Skeemi üldarvestuses tuli Ketrin Hailstonega II kohale, Heleriin Raimondiga III kohale ja Anett jäi Hailstonega napilt neljandaks.

Laupäeval, 15. veebruaril ärkasid osad meist varahommikul enne kella nelja, et minna Tallinna Veskimetsa Ratsabaasi võistluse ratsaliidu takistussõidu võistlustele, kus Havensi Poni karika etapist võtsid osa Vändra RSK ponisportlased Noora Mia Värbu ja Anett Aedma ponidega Glory ja Vesella ning avatud arvestuses Ketrin Kärj (Vändra RSK) hobusega Lakis. Parima tulemuse sõitis seekord välja Anett Vesellaga, tulles puhta sõiduga 75 cm "Väikeses ringis" auhinnalisele 7. kohale.

Kui eriolukord lõpeb, ootame kõiki ratsutama!

Treener Maila Kukk

Keidi Kask ja Prelamee.

EMV U15 vanuseklassis: ees Andreas Välja, Hendri Vesper. Taga treener Mario Mägisalu, Kened Mägisalu, Miiko Mägisalu.

Maadlejate võistlustulemused

29. veebruaril osalesid meie noored U15 vanuseklassi Eesti meistrivõistlustel. Kreeka-rooma maadluses saavutas Hendri Vesper 5. koha, Kened Mägisalu 4. koha ja Andreas Välja 3. koha. Vabamaadluses saavutas Hendri Vesper 10. koha ja Kened Mägisalu 6. koha.

7. märtsil toimusid TTÜ Spordihoones Kristjan Palusalu mälestusvõistlused noortele. Võistlustel oli 9 poissi ja kaasa elamas olid ka aktiivsed lapsevanemad. Võistlejaid jagus mõnesse kaalu isegi üle 20. 2012 sündinud ja nooremad: Jasper Jürimäe 8. koht, Lukas Nikolajev 7. koht, Ramon Tuisk 7. koht, Oskar Perner 2. koht.

2010-2011: Mikkel Pajumäe 9. koht, Steven Kaplur 6. koht, Lukas Perner 3. koht.

2008-2009: Pert Nikolajev 12. koht ja Hendri Vesper 2. koht.

Andreas Välja osales 7. märtsil Tampere turniiril ning saavutas 3. koha.

MTÜ Suure Karu Pojad
Treener Mario Mägisalu

Pille-Riin Roosileht paarisrakendiga ponide MM-i koolisõidus.

foto Andres Roosileht

„Teeme ära!“ meeskond lukkab käima algatuse „Teeme Eesti viirusest puhtaks!“

„Teeme ära!“ talgupäeva meeskond kutsub alates tänasest üles kõiki eestimaalasi valmistama ja kandma riidemaske. See on koos teiste ennetusmeetmetega kiireim ja tõhusaim viis, kuidas saame igaüks kaasa aidata viiruse leviku peatamisele, eriolukorra meetmete leevendamisele ning tavapärase elukorralduse taastamisele.

Kodune maskitegu saab hoo sisse 20. aprillist ja kulmineerub maikuu esimesel laupäeval, 2. mail 2020. Kõik inimesed on oodatud oma maskiteost märku andma „Teeme ära!“ kodulehel www.teemeara.ee, et innustada teisi kaasa lööma ning valmistama riidemaske endale ja oma lähedastele.

Igakevadise traditsioonilise talgupäeva asemel tänavu toimuvad kodused maskiteod moodustavad kokku üle-eestilised maskitalgud, mille eesmärgiks on muuta isetehtud maskide kandmine inimestele omaseks, teadvustada õiget kandmist ning ühtlasi laiemalt maskikandmise vajalikkust avalikes siseruumides, et tõkestada viiruse edasist levikut. Maski valmistamise ja kandmise soovitusel leiab „Teeme ära!“ kodulehelt. Maskiteo teemaviideteks sotsiaalmeedias on: #TeemeMaske, #KannameMaske, #TeemeÄra!

„Teeme ära!“ talgupäevade eestvedaja Tarmo Tüüri sõnul on inimesed hakanud eriolukorrast väsimat ja kaotama valvsust, kuid ettevaatus on endiselt vajalik. „Just selle pärast otsustasime „Teeme ära!“ talgupäeva meeskonnaga anda ka oma panuse ja kutsuda kõiki eestimaalasi nii linnas kui ka maal valmistama ja kandma isetehtud maske. Selle ühiskondliku algatusega soovime kaasa aidata, et maski kandmine kujuneks sotsiaalseks normiks,“ lausub Tüür. „Viiruse leviku peatamine nüüd ja ka võimalike tulevaste uute lainete puhul saab toimuda ainult ühiselt pingutades, igaühe panusena. Meie sõnum on kõigile üks: teeme Eesti viirusest puhtaks!“

„Teeme ära!“ talgupäev on kümnete tuhandete eestimaalaste igakevadine suursündmus, et tulla kokku ja teha üheskoos ära kodupaiga kõige vajalikumad tööd. Tänavu ei saa kokku tulla, kuid kodupaiga kõige vajalikuma töö saame ära teha ikkagi vaid üheskoos – teha Eesti viirusest puhtaks.

Talgupäeva korraldavad Eestimaa Looduse Fond, Eesti Külaliikumine Kodukant ja nende ümber koondunud võrgustik. Partneritena loovad kaasa Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Tamrex, Vizeum, Tele2, Nordic Hotel Forum, R-Kiosk jt.

Täpsem info: www.teemeara.ee

Viiu Tamla „Teeme ära!“ Pärnumaa koordinaator, tel 56625200 e-post viutamla@gmail.com

Ühtse ühisveevärgi vee- ja kanalisatsiooni teenusel on alates 1. juulist uus hind

Konkurentsiamet kooskõlastas 21.04.2020 nr. 9-3/2020-004 otsusega Põhja-Pärnumaa vallas AS Mako tegevuspiirkondades ühtse ühisveevärgi vee- ja kanalisatsiooni teenuse hinna. Uueks hinnaks alates 1. juulist 2020. aastast on tasu võetud vee eest 1,08 eurot/m³, millele lisandub käibemaks, ja tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest 1,92 eurot/m³, millele lisandub käibemaks.

Sellega seonduvalt tõuseb hind Vändra alevi ÜVK teenuspiirkonnas teiste AS Mako ÜVK teenuspiirkondades juba kehtiva ÜVK teenushinnaga samale tasemele ja edaspidi kehtib ühtne hind üle kõigi AS Mako ÜVK teenuspiirkondade.

Telli mugavalt e-poest:
www.saag24.ee
+372 55570798

AIA - JA METSATEHNIKA MÜÜK | HOOLDUS | RENT

STIHL Kindel Saksa Kvaliteet

Küsi robotniiduki
pakkumist juba täna ja
naudi suvel puhkust!

Paigaldus üle Eesti!
Hind al. 999.00 €

Kasutajasõbralik,
töökindel ja sõidurõõmu pakkuv
murutraktor.

Hind al. 3299.00 €

Tasuta transport üle Eesti!
SISSEMAKSE 0 € JA KUUMAKSE ALATES 25 €

Vändra postkontor on 1.-8. maini ajutiselt suletud

Vändra postkontorit asendab ja väljastab saadetisi Riia Maja postkontor, asukohaga Riia mnt 169a, Pärnu linn. E-R 10:00-18:00; L-P suletud. Lähim pakiautomaat Vändra Konsumi pakiautomaat, Pärnu-Paide mnt 21. Kõikidel ettevõtetel ja inimestel on võimalik tellida teenuse osutamiseks kirjakandja tasuta koju või kontoris kliendiinfo telefonilt 661 6616. Tellimusi võetakse vastu E-R kell 9-20 ja L-P 9-15.

Kirjakandja osutab järgmisi teenuseid:

- kirisaadetise, postipaki, kullerpaki vastuvõtmine ja kättetoimetamine;
- rahakaartide kättetoimetamine;
- ajakirjade ja -lehtede tellimuste vormistamine;
- postimaksevahendite müük;
- maksete vahendus

Alates 30.04.2020 on Pärnu-Jaagupi postkontor ajutiselt suletud.

Postkontorit asendab ja väljastab saadetisi Pärnu postkontor, asukohaga Hommiku tänav 4, Pärnu linn. A: E-R 9:00-18:30; L 10:00-14:00; P suletud. Pärnu-Jaagupi pakiautomaat Pärnu mnt 8.

Vändra Alevi Hoolekandekeskus

PAKUB TÖÖD

HOOLDAJALE

(puhkuste perioodiks)

töö graafiku alusel 24 h vahetuses.

Nõuded kandidaadile:
keskharidus, kohusetundlik,
abivalmis, viisakas ja hea suhtleja.

Kontaktisilje Lang tel 58878010
hoolekandekeskus@vandra.ee

MITMESUGUST

Müüa hobusesõnnikut, 30 € koorem.
Tel 508 6784

Müüa tomatitaimi Vändras Uus tn 13 (alates 8. maist). Tel 5785 4547

Katuste ja fassaadide pesemine ja värvimine. Tel 501 0834

Koristan Teie territooriumi risustavast vanarauast. Viin ise ära. Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga. Tel + 372 5851 7174

OÜ Adore ostab Vändras haavapakku, raieõigust ja kasvavat metsa.
Info 514 4185, Ado Pert adore@hot.ee

KINNISVARA

OÜ Vändra ostab ja rendib põllumaad.
Info tel 506 0938, 510 9008
vandra@agron.ee

OÜ Viljamaa ostab ja võtab rendile põllumaad Vändra vallas.
Tiit.Soosaar@gmail.com tel 56 482 492

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

EELK Vändra Martini Kirikus

Õpetaja Ants Kivilo tel 5396 0574

EELK Pärnu-Jakobi kogudus

Kuni eriolukorra lõpuni avalikke jumalateenistusi ei toimu. Kirik on avatud pühapäeviti 13-18 palvetamiseks, küünla süütamiseks, mõtisklemiseks.

Koguduse kantsleil on avatud tavapärasel aegadel T, K 10-14.

Hingehoidlikeks vestlusteks, eestpalvesoovideks on diakon Jane Vain olemas telefonil 545 16 999, jane.vain@eelk.ee või FB vahendusel.

Liikmeannetused püsikorralduse või ühekordse maksena: EELK Pärnu-Jakobi kogudus, EE381010902014020009.4729
Hooldajaõpetaja
Kristiina Jõgi +372 5300 7075
Diakon Jane Vain +372 5451 699

Südamlik kaastunne
Sulle, Mari-Ann
ja lastele peredega
kalli abikaasa, isa, vanaisa
ja vanavanaisa

JÜRI PERDI
surma puhul.

Juurikaru Põhikool

Avaldame kaastunnet
Andres ja Peeter Tõnisoja
peredele
kalli ema

LULLI TÕNISOJA
kaotuse puhul.

Mälestab õetütar
Riina perega

Avaldame kaastunnet
Raidole kalli venna

RAIN JENSENI
kaotuse puhul.

Tasu ja Kaja, Aili perega

Südamlik kaastunne
Rainerile ja Elarile
isa

RAIN JENSENI
kaotuse puhul.

Juurikaru Põhikool

Mälestame

JÜRI PERT
11.07.1933 – 4.04.2020

ADO KIVISAAR
15.10.1932 – 16.04.2020

JAAN RINGMETS
1.01.1940 – 8.04.2020

MATI LEPLA
12.07.1949 – 25.03.2020

VOLDEMAR REBANE
18.10.1949 – 18.04.2020

AIVAR PIHLAKAS
17.01.1960 – 29.03.2020

HILLAR KÄÄROJA
21.02.1962 – 25.03.2020

RAIN JENSEN
22.04.1971 – 9.04.2020

HELGA-INGRID VAHERMAA
22.07.1929 – 17.04.2020

LULLI TÕNISOJA
25.05.1930 – 12.04.2020

HELGI KÄHÄR
14.10.1937 – 26.03.2020

EPP METSALU
19.09.1949 – 3.04.2020

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

Amanda Tekko	23.05	96
Elsa Asi	20.05	94
Aino Tamm	18.05	92
Vaike Peebu	27.05	92
Evald Liiva	17.05	91
Irina Gusseva	3.05	90
Johanna Tomingas	11.05	90
Heldur Karu	27.05	85
Maie Reier	5.05	80
Mai Juursalu	9.05	80
Liina Rätsep	11.05	80
Mati Rungi	19.05	80
Tiiu Paju	23.05	80
Helle Raudsep	30.05	80
Maie Oras	30.05	80
Tiina Vaarmann	31.05	80
Rein Ilvik	31.05	80
Svetlana Nurk	5.05	75
Helga Türnpuu	27.05	75
Maie Gudova	1.05	70
Heino Maasik	5.05	70
Milvi Kangro	9.05	70
Rein Öunapuu	10.05	70
Olga Kappak	14.05	70
Ester Kerge	17.05	70
Heljo Kasearu	19.05	70
Marje Pirsi	23.05	70
Mart Leiste	24.05	70
Lembit Kaljurand	26.05	70
Maret Palm	28.05	70
Reet Karama	30.05	70
Vambola Veimann	31.05	70

Koolis käivatele lastele jagatakse toidupakke

Oleme alustanud 703 Põhja-Pärnumaa koolilapsele toidukoti jagamisega. Toidukoti sisuks on eelistatult oma valla ja kodumaiste ettevõtjate toodang.

Toidukotti täitsid Põhja-Pärnumaa ettevõtjad: Taimi Markson Annuse talust puuviljakrõpsudega, Külli Eller Piesta Kuusikaru farmist maheda õunamahlaga, Alayn ja Diana Mägi OÜ Hellar ja Pojad magusate körsikutega, Arvi ja Sirje Mölder Veski talust meega, Martin Rõõmusaar OÜ Raismikuoja kaerahelvestega.

Lisaks leiab toidukotist kartulipudru pulbrit, seljanka ja hapukap-saborši purgid, kanaliha konservi, riisi-, maisi- ja neljaviljahelbed, pankoogijahu ja muffinipulbrit.

Täname kõiki ettevõtjaid ja vabatahtlikke meie lastele rikkaliku toidukoti täitmise eest!

Info toidukoti kättesaamise kohta saate lapse klassijuhatajalt alates 27. aprillist.

Võtan vastu tellimusi toidukartulitele.

Kojuvedu.
Tel 52 05 578
Silver

Tootsis asuv Betamar OÜ PAKUB TÖÖD ÕMBLEJATELE.

Kasuks tuleb varasem töökogemus õmblejana, erandkorras kohapealne väljaõpe.

Oleme 20-aastane ettevõtte ja valmistame päästeveste Saksamaale.

Töö ühes vahetuses.

Töö tulemustest sõltuv tasu.

Kollektiivpuhkus.

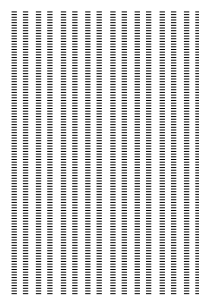
Tasuta Tootsi ujula kasutamine.

Tootsis on soodsad korteri ostu

ja üürimise võimalused.

Lähimbruskonnast Tootsi tööle tulijatele garanteerime ühistranspordi kulude tasumise.

Asjast huvitatutel võtta ühendust telefonil 501 3985 või saata e-mail betamar@betamar.ee

Pärnjõe Kool 100

Pärnjõe Kool teatab kahetsusega, et käesoleva aasta 6. juuniks kavandatud kooli asutamise 100. aastapäevale pühendatud kokkutulekut riigis kehtiva eriolukorra tõttu pidada ei saa. Oleme otsustanud kaua oodatud suurürituse nihutada aasta võrra edasi ja see saab toimuma 2021. aasta kevadel. Täpsem info juba siis, kui normaalne elu Eestimaal on taastunud ja võimalik mingeid plaane teha. Seniks kõigile asjaosalistele kannatust ja hoidke oma tervist! Ükskord me tuleme kokku niikuinii!

Valdur Ojala,
100-aastase Pärnjõe Kooli direktor

Projekteerimisest paigalduseni. Tööd üle Eesti.

**PUURKAEVUD,
MAASOOJUSSÜSTEEMID
VEE-, KANALISATSIOONI-
JA FILTERSÜSTEEMID**

Lisainfo: 50 21 279 / 52 69 604 / www.puurkaevumestrid.ee

KES TEEB KAEVU?

- puurkaevude puurimine ja puhastamine
- maasoojuskaevude puurimine
- süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- vee- ja kanalisatsioonitööd

Teostame töid ka koostöös hajaasustuse programmiga

BALTIPUURKAEV OÜ
www.baltipuurkaev.ee
tel. 521 7415 504 2999

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südamete sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Marili Allika ja Kaido Kuusi perre sündis 26. märtsil poeg Karl-Markus Kuus.

Karin Madissoni ja Keijo Öunapuu perre sündis 26. märtsil poeg Karl Oskar Öunapuu.

Kaisa Jaaksoni ja Martin Suurna perre sündis 1. aprillil poeg Sepo Suurna.

Jenny ja Juhan Kulboki perre sündis 1. aprillil poeg Cerman Kulbok.

Meriliis Mändmetsa ja Raido Jepsõvi perre sündis 1. aprillil poeg Robin Jepsõv.

Johanna Aarna ja Taago Tõnissoni perre sündis 10. aprillil tütar Rosanna Tõnisson.

23. mail kell 8-15
Kevadlaad
Vändra pargis

Üritus toimub, kui selleks ajaks on eriolukord lõppenud ja avalikud kogunemised lubatud.
Korraldaja Vändra Naisselts, kontakt Eha Tamm, tel 5557 7415 eha.tamm23@gmail.com

KORVTÕSTUKI TEENUS VÄNDRAS

Tel +372 54 518 881

- * tõstekõrgus 22 m
- * tõstevõime 200 kg +40 kg
- * sobib kõikideks kõrgustes vajalike tööde tegemiseks
- * vihmaveesüsteemide paigaldamine, puhastamine ja remont
- * arboristi teenus
- * puude okste laasimine

KIIRE JA LIHTNE LAHENDUS

Vundamentide, soklite, seinte ja katusealuste soojustamiseks

PurSystem OÜ

pakub kiiret ja korrektset PUR vahu soojustuse paigaldust kogu Eestis

Võta julgelt ühendust!

+372 5981 5148
info@pursystem.ee
www.pursystem.ee